

AKTIVA AS
Styret
Postboks 116
9305 FINNSNES

Vår referanse
24/17972
Deres referanse

25.03.2025

Tilsynsrapport

1 Innledning

Finanstilsynet varslet i brev 3. oktober 2024 om at det ville bli gjennomført tilsyn med regnskapsselskapet 24. oktober 2024. Tilsynet ble gjennomført digitalt. Foreløpig tilsynsrapport ble sendt regnskapsselskapet 26. februar 2025. Selskapets tilsvare er mottatt 20. mars 2025.

2 Bakgrunn og formål med tilsynet

Bakgrunnen for tilsynet var en innrapportering Finanstilsynet har mottatt fra Regnskap Norge etter kvalitetskontroller bransjeforeningen har gjennomført med regnskapsselskapet i 2022 og 2023.

Formålet med tilsynet var å kontrollere om regnskapsselskapet har rettet opp i de feil og mangler som kontrollene fra Regnskap Norge avdekket, slik at selskapet nå driver sin virksomhet etter de krav som stilles til et godkjent regnskapsselskap etter regnskapsførerlovens bestemmelser, herunder god regnskapsføringsskikk (GRFS) og annet sentralt regnskaps- og skatteregelverk.

3 Innrapportering fra Regnskap Norge

Ved Regnskap Norges kvalitetskontroller ble det avdekket en rekke mangler i regnskapsselskapet, herunder manglende dokumentasjon på system for overordnet kontroll på oppdragsnivå og kontroll av medarbeider, mangelfulle avstemmings- rapporterings-, registrerings- og oppbevaringsrutiner, og at gjennomgang av kundens interne rutiner ikke er dokumentert gjennomført. Det ble også avdekket mangelfull risikovurdering av oppdragsgiverne etter hvitvaskingsregelverket.

4 Finanstilsynets tilsyn

4.1 Organisering, retningslinjer og rutiner

4.1.1 Tilsynet

Tilsynet ble gjennomført etter planen. I tillegg til styreleder og daglig leder som er statsautorisert regnskapsfører deltok også et styremedlem og de to øvrige i regnskapsselskapet som har godkjenning som statsautoriserte regnskapsførere.

Selskapet hadde for regnskapsåret 2023 en omsetning på ca. kr 6,2 mill. med et årsresultat på ca. kr 0,4 mill. Egenkapitalen i selskapet er på ca. kr 1. mill., hvorav aksjekapitalen er på kr 100 000.

Det er åtte ansatte i selskapet, utgjørende ca. seks årsverk. Det hadde på tilsynstidspunktet ca. 80 regnskapsoppdrag.

4.1.2 Organisering og kapasitet

Arne Sørensen er både styreleder og daglig leder i regnskapsselskapet, en rolle han har hatt siden Aktiva AS fikk godkjenning som regnskapsselskap i 2012. Han innehar også rollen som kvalitetsstyringsansvarlig og har også vært oppdragsansvarlig for alle regnskapsoppdragene.

Sørensen informerte under tilsynet om at det fra 1. januar 2025 vil bli endring i selskapets organisering ved at det vil bli ansatt ny daglig leder og de to andre statsautoriserte regnskapsførerne i selskapet vil få oppdragsansvar i tillegg til ham. Sørensen vil fortsette som styreleder og bistå i forbindelse med årsoppgjøret for 2024 for selskapets regnskapsoppdrag, men vil etter dette gradvis redusere sin deltagelse i den løpende driften av regnskapsselskapet. Siden det nå blir flere oppdragsansvarlige i regnskapsselskapet anførte Sørensen at dette også vil få betydning for organiseringen av regnskapsoppdragene, blant annet ved at det blir flere personer som kan utføre kvalitetskontroller, både av regnskapsoppdragene og av det arbeidet som de medarbeiderne i selskapet som ikke har godkjenning som statsautorisert regnskapsfører utfører.

I tilsvaret til Finanstilsynets foreløpige rapport har selskapet bekreftet det som ble informert om under tilsynet, men at endring av daglig leder vil skje 1. april 2025 og ikke 1. januar 2025, noe Finanstilsynet tar til etterretning.

4.1.3 Risikostyring

Selskapet har vurdert sin internkontroll- og risikostyring etter "Forskrift om risikostyring og internkontroll". Dokumentet er datert 16. oktober 2023, og bygger på en mal fra Regnskap Norge. Det er foretatt en vurdering av hva som er virksomhetskritiske områder. Det fremgår av revisors erklæring, datert 19. oktober 2023, at erklæringen er avgitt for perioden 1.1.23 – 31.12.23.

I styremøtereferat i regnskapsselskapet samme dag har styret behandlet revisors erklæring, hvor det fremgår at erklæringen er tatt til orientering.

Etter å ha gjennomgått de vurderinger som er foretatt har Finanstilsynet merket seg at selskapet i punktet om kvalitetskontroll, "Ikke utfører kvalitetskontroll til planlagt tid og i tilstrekkelig omfang" har vurdert sannsynligheten for at risikoen inntreffer som "Lav". Med bakgrunn i de funn som ble gjort under tilsynet ved gjennomgang av enkeltoppdrag for regnskapsåret 2023, finner Finanstilsynet å stille spørsmål ved denne vurderingen. Dette med bakgrunn i at kvalitetskontrollen fremstod som sporadisk utført, at det var uklart hvilke kontroller som faktisk var utført og resultatet av kontrollene. Konsekvensen av manglende eller mangelfulle kvalitetskontroller er vurdert som "Middels". Finanstilsynet vil til det bemerke at konsekvensene av manglende kvalitetskontroller vil kunne være til skade både for regnskapsselskapet og oppdragsgiverne dersom feil og mangler i oppdragsutførelsen ikke blir avdekket. Finanstilsynet legger til grunn at en systematisk kvalitetskontrollrutine vil redusere en slik risiko. Manglende utførte kvalitetskontroller ble også tatt opp av Regnskap Norge etter deres kontroller.

4.1.4 Hvitvaskingsregelverket

Statsautoriserte regnskapsførere har en viktig rolle i bekjempelsen av hvitvasking og terrorfinansiering, blant annet på grunn av innsikt i sine kunders økonomiske transaksjoner.

Etter hvitvaskingsloven § 7 skal regnskapsfører identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til virksomheten. Formålet med risikovurderingen er at rapporteringspliktige skal ha kunnskap om hvilke trusler egen virksomhet er utsatt for og hvilke sårbarheter (iboende risiko) egen virksomhet har. Ved risikovurderingen skal det blant annet tas i betraktning egen virksomhet, herunder særlig art og omfang, tjenester og kundeforhold, type kunder og kundegrupper, samt geografiske forhold. Risikovurderingen skal tilpasses virksomhetens omfang, dokumenteres og holdes oppdatert.

Regnskapsselskapet oversendte i forkant av tilsynet dokumentet "*Rutiner for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering*" til Finanstilsynet. Dokumentet inneholder virksomhetsinnrettet risikovurdering og rutiner. Dokumentet er utarbeidet basert på en mal fra Regnskap Norge, datert 16. oktober 2023. Rutinen ble fastsatt av styret 30. oktober 2023, noe som også er protokollert i et styremøtereferat som er oversendt Finanstilsynet. Styret har utpekt hvitvaskingsansvarlig, noe som også fremgår av hvitvaskingsrutinen.

Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er foretatt ut fra de lovbestemte kriteriene, det vil si at risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering er vurdert i forhold til:

- egen virksomhet – herunder særlig virksomhetens art og omfang,
- virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold,
- type kunde og kundegrupper
- geografiske forhold

Dokumentet inneholder i all hovedsak oppstilling av enkelte opplysninger om virksomheten, i form av kunder, tjenester som leveres, ansatte mv.

Under tjenester er samtlige tjenester som regnskapsselskapet leverer vurdert til å ha lav risiko med unntak av faktureringsoppdrag og rådgivningsoppdrag, hvor risikoen er satt til middels. Det er utarbeidet kortfattede begrunnelser for valgt risikokategori.

For interne forhold i regnskapsselskapet er det ikke avdekket forhold som tilsier forhøyet risiko.

For kundegrupper er det listet opp noen generelle faktaopplysninger der det fremgår at regnskapsselskapet har vurdert ti av sine oppdragsgivere til å ha forhøyet risiko. Bakgrunnen for risikovurderingene er at disse enten har kontantomsetning, driver innen byggebransjen eller bilpleie og verkstedbransjen. Det fremkommer at disse kundene skal prioriteres, uten at det er redegjort for hva denne prioriteringen konkret innebærer i forhold til selskapets øvrige oppdragsgivere.

Det er i rutinen henvist til en rekke skjema som skal benyttes for å etterleve rutinen. Finanstilsynets gjennomgang av enkeltoppdrag viste at disse kun i begrenset grad var benyttet og i de tilfeller de var benyttet var dette gjort på en ufullstendig måte.

Finanstilsynet legger til grunn at regnskapsselskapet sørger for at det utarbeides dokumentasjon som viser hvordan alle sentrale deler av hvitvaskingsregelverket er tenkt gjennomført og dokumentert, og at etablerte rutiner blir etterlevd.

4.1.5 Kvalitetsstyringssystem

Selskapet har utarbeidet et dokument, kvalitetsstyringssystem for Aktiva AS, datert 18. desember 2022. Dokumentet bygger på en mal fra Regnskap Norge, og fremstår som svært generelt utformet. Det fremgår at det skal benyttes sjekklistor for de enkelte regnskapsprosesser som igjen bygger på et ISO-sertifiseringssystem (9001: 2008) og de risikostyringskrav som stilles i forskrift om risikostyring og internkontroll.

Finanstilsynet legger til grunn at regnskapsselskapet foretar en fornyet vurdering av sitt kvalitetsstyringssystem.

4.1.6 Skikkethetsvurdering

For tilnærmet alle virksomheter under tilsyn av Finanstilsynet er det stilt krav om at sentrale personer i virksomheten skal være egnet. Finanstilsynet viser til rundskriv 3/2023 "Vurdering av

egnethetskrav", hvor formålet med en slik skikkethetsvurdering fremgår. Det følger videre av pkt. 2 i rundskrivet "Personkretsen" hvilke personer som skal skikkethetsvurderes. For regnskapsselskap er det i tillegg til styrets medlemmer og daglig leder også et krav om at det skal gjennomføres en skikkethetsvurdering av kvalitetsstyringsansvarlig i selskapet og av de som er utpekt som oppdragsansvarlige.

Selskapet var ikke kjent med kravet om skikkethetsvurdering og hadde dermed ikke foretatt en slik gjennomgang. Finanstilsynet legger til grunn at selskapet i det videre sørger for at det blir foretatt en slik skikkethetsvurdering i samsvar med kravene i rundskrivet.

4.2 Kontroll av regnskapsoppdrag

Under tilsynet kontrollerte Finanstilsynet oppdragsutførelsen for fire regnskapsoppdrag. Finanstilsynet har sammenholdt resultatet med informasjonen regnskapsselskapet ga om organisasjon, rutineopplegg og intern kontroll, og vurdert dette opp mot kravene i regnskapsførerloven, herunder kravet til god regnskapsføringsskikk.

Oppdragene ble kontrollert for å gjennomgå den dokumentasjonen regnskapsselskapet utarbeider for oppdragsgiverne. Gjennomgangen baserte seg i hovedsak på oppdragsdokumentasjonen for 2023. De fire oppdragene er i det etterfølgende benevnt som oppdrag A-D. Det vises til den foreløpige tilsynsrapporten for nærmere gjennomgang og angivelse av det enkelte oppdrag.

Oppsummering etter gjennomgang av enkeltoppdrag:

4.2.1 Avstemming og dokumentasjon

Regnskapsførerloven § 5-4 første ledd, jf. GRFS pkt. 10.3 og 9.3 krever at samtlige kontoer i balansen skal avstemmes og dokumenteres ved utarbeidelsen av endelig årsregnskap. Formålet med avstemminger er å sikre at bokførte saldoer er korrekte og i samsvar med underliggende dokumentasjon. Tilsvarende gjelder for resultatkontoer dersom det vurderes som vesentlig for å sikre et riktig regnskap. Det følger også av bokføringsloven § 11 første ledd at ved utarbeidelse av årsregnskap skal det foreligge dokumentasjon for alle balanseposter med mindre de er ubetydelige. Bokføringsforskriftens kapittel 6 gir ytterligere krav om hva som skal dokumenteres.

Det ble under tilsynet avdekket manglende eller mangelfulle avstemminger i tre av de oppdragene som er gjennomgått, utgjørende hhv. 17 % for oppdrag A, 23 % for oppdrag B og 5 % for oppdrag D.

Finanstilsynet legger til grunn at det innskjerpes at avstemming skal foreligge for samtlige vesentlige balanseposter og at disse dokumenteres i oppdragsstyringssystemet.

4.2.2 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå og kvalitetskontroll av arbeid utført av medarbeidere uten godkjenning som statsautorisert regnskapsfører

Det følger av regnskapsførerloven § 4-1, jf. 5-4 første ledd, jf. GRFS pkt. 5.2 og 2.1, at den oppdragsansvarlige eller annen statsautorisert regnskapsfører minst en gang årlig skal kvalitetssikre at følgende er gjort for hver oppdragsgiver:

- at oppdragsavtalen og fullmakter er oppdatert
- at krav til forståelse av oppdragsgivers virksomhet og vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er oppfylt
- at kvalitetssikring av rapporteringsgrunnlag er tilfredsstillende utført
- at pliktig regnskapsrapportering er utført i henhold til lovkrav
- at periodisk regnskapsrapportering til oppdragsgiver er utført i henhold til avtale
- at eventuelle svakheter ved oppdragsgivers rutiner er rapportert til oppdragsgiver

- at eventuelle brudd på lovkrav er rapportert til oppdragsgiver
- at oppdragsdokumentasjon er tilfredsstillende og à jour.

Dokumentasjon for kontrollen skal inngå som del av regnskapsførers oppdragsdokumentasjon, jf. regnskapsførerloven § 5-3 første ledd.

Slike kontroller er et nødvendig risikoreduserende tiltak for å sikre at regnskapsoppdraget er gjennomført i samsvar med de krav som er fastsatt, og for å avdekke eventuelle avvik. Kravet om å foreta en overordnet og dokumentert intern kontroll på oppdragsnivå gjelder uavhengig av om det benyttes medarbeidere på oppdraget eller ikke. Det er den oppdragsansvarlige sitt ansvar å påse at dette faktisk blir gjort.

Den overordnede kontrollen og kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse fremstod som sporadisk utført, det var uklart hva kontrollene innebar og hva som var resultatet av kontrollene.

Finanstilsynet legger til grunn at selskapet nærmere gjennomgår sine rutiner for kvalitetsstyring og intern kvalitetskontroll, slik at kontrollen gjennomføres i samsvar med de kravene som stilles og at kontrollen dokumenteres.

4.2.3 Øvrige forhold

Finanstilsynet har videre merket seg at;

- Det forelå noen mangler i oppfølgingen og etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket, herunder i forhold til manglende risikovurdering av oppdrag.
- Det var for enkelte oppdragsgivere ikke overensstemmelse mellom avtalt perioderapportering iht. oppdragsavtalen og det som faktisk ble oversendt oppdragsgiver.

5 Oppsummering

Tilsynet viste at regnskapsselskapet etter Regnskap Norges kvalitetskontroller har arbeidet med å iverksette mer systematiske rutiner i regnskapsvirksomheten etter de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk. Selskapet har dermed tatt tak i og rettet opp en rekke av de feil og mangler som bransjeforeningens kvalitetskontroller avdekket. Finanstilsynets tilsyn avdekket imidlertid fortsatt mangler som det forutsettes at det umiddelbart blir rettet opp i. Det vises til de punktene som er tatt opp ovenfor, særlig det forhold at det for de oppdragene som ble gjennomgått ble avdekket manglende eller mangelfulle kvalitetskontroller og manglende eller mangelfulle avstemminger. Disse manglene er alvorlige, ikke minst siden disse manglene er tatt opp og påpekt av Regnskap Norge etter to kvalitetskontroller.

Finanstilsynet finner i sine vurderinger og konklusjoner å legge vekt på det som ble informert om innledningsvis under tilsynet og som selskapet har bekreftet i sitt svar til Finanstilsynets foreløpige rapport om de betydelige organisatoriske endringene som gjennomføres i regnskapsselskapet på foråret 2025. Dette gjelder både endringer i ledelsen i selskapet og at det nå er flere oppdragsansvarlige i selskapet, se pkt. 4.1.2. overfor. De kontrollene som pliktes utført kan derfor fordeles på flere personer, noe som tilsier at disse blir gjort på en mer systematisk og fullstendig måte.

Som en følge av at det også ved Finanstilsynets tilsyn ble avdekket mangler i regnskapsselskapets rutiner og i oppdragsutførelsen for selskapets oppdragsgivere, må selskapet påregne at det vil bli gjennomført et nytt tilsyn enten høsten 2025 eller i løpet av 2026, hvor det vil bli kontrollert at alle de feil og mangler som ble avdekket ved Finanstilsynets tilsyn er rettet opp i.

For Finanstilsynet

Bernt Jan Aaland
senior tilsynsrådgiver

Tommy Bolsøy
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.